De toekomst van de MOV-groep:

Stoppen of een andere koers gaan varen?

Veel MOV-groepen hebben te maken met vergrijzing. De gemiddelde leeftijd ligt, evenals die van veel parochianen tussen de 60 en 70 jaar of nog hoger. Het valt voor sommige groepen niet mee om nieuwe leden te vinden. En ze vragen zich af hoe het werk over enkele jaren voortgezet kan worden. De redactie sprak hierover met Marike Kuperus van Kuperus en Co, een adviesbureau voor verenigingen. Maar ook Marike heeft geen toverformule.

foto's: Kuperus en Co

Marike Kuperus

Cirkels van betrokkenheid

Wat voor veel verenigingen geldt, zie je ook bij MOV-groepen. Marike Kuperus noemt het 'de cirkels van betrokkenheid' (zie afbeelding hiernaast). De kern wordt gevormd door een kleine groep zeer betrokken vrijwilligers (hiernaast ook wel 'eigenaarsleden' genoemd), die heel veel taken verricht en bepaalt wat er gebeurt. Daaromheen bevinden zich nog enkele cirkels: die van de groep die wel betrokken is en af en toe ook bereid is te helpen ('actieve leden'), bijvoorbeeld bij het verspreiden van flyers of een keer collecteren in de kerk. De volgende cirkel bestaat uit de mensen die wel deelnemen aan activiteiten, maar die niet zelf organiseren. Ze doen een donatie, ze komen naar een avond over een project en lezen graag de informatie. Bij MOV-groepen zullen dit kerkgangers of in ieder geval kerkbetrokken mensen zijn ('klantleden' of 'donateurs').

De buitenste cirkel bestaat uit mensen die het werk of de organisatie wel kennen en sympathiek vinden, maar er verder weinig mee doen. Voor elke afzonderlijke MOV-groep is dit geen grote groep. Een MOV-groep is vooral bekend binnen de eigen parochiegemeenschap. Voor de landelijke organisaties op het collecteroost er, zoals Vastenactie of de WNM, is deze groep veel groter.

'Wat je vaak ziet,' zegt Kuperus, 'is dat, als de tweede laag om de kern heen kleiner wordt, deze kern nog meer zelf gaat doen. Daarbij proberen ze vaak de buitenste kringen helemaal naar binnen te trekken: groepen proberen sympathisanten en donateurs direct bij de betrokken kern te krijgen. Maar dat schrikt af. Het is veel werk, vraagt om een groot ***commitment***. Bovendien willen de eigenaars vaak dat alles blijft zoals zij het gewend zijn en staan ze te weinig open voor verandering. Het werkt beter om mensen de gelegenheid te geven iets actiever te worden en niet direct de sympathisanten binnen de harde kern te trekken. Kijk eerst eens of ze een keer kunnen helpen. Bijvoorbeeld een poster ontwerpen, een keer koffie schenken of helpen met het opbouwen van een kraampje.'

Vissen in dezelfde vijver

In een column schrijft Marike Kuperus over het vissen naar vrijwilligers in dezelfde vijver. Ze noemt daarbij een aantal belangrijke punten:

1. *Zorg voor een aantrekkelijk aanbod.*
   Zeg niet dat het veel werk is en de groep te klein om alles nog te kunnen doen. Dat schrikt potentiële vrijwilligers juist af. Laat vooral zien wat het het werk voor de MOV-groep aantrekkelijk maakt. Zorg dat het leeftijdsverschil met de bestaande leden niet te groot wordt. De grens is maximaal 15 jaar. Veel jongeren zullen zich niet aangetrokken voelen tot een groep van 70+. Je kunt wel samenwerken met jongeren. Bijvoorbeeld het jongerenkoor vragen om te zingen tijdens een viering waarin het vastenproject centraal staat.
2. *Sta open voor nieuwe ideeën.*
   Als je nieuwe mensen vraagt om te helpen, verwacht dan niet dat zij alleen maar aansluiten bij hoe het altijd al ging, maar luister naar hun ideeën om zaken anders aan te pakken.
3. *Luister naar de vrijwilligers.*
   Als je op zoek bent naar nieuwe mensen, luister dan naar hen. Wat is hun motivatie, waar zijn ze goed in, wat zouden ze zelf willen? Kijk of je daar je aanbod op aan kunt passen. Wil iemand zich voor langere tijd verbinden of alleen af en toe eens wat doen? Geeft iemand aan goed te zijn in tekstschrijven? Vraag hem/haar dan een stukje te schrijven voor de lokale krant of het parochieblad / de website.
4. *Maak je bekend buiten de eigen parochiegemeenschap.*
   Voor MOV-groepen kan het effectief zijn om juist die groep sympathisanten groter te maken dan de eigen parochiegemeenschap. Laat je als MOV-groep met een project breed in je eigen woonplaats zien, door aanwezigheid bij activiteiten in de gemeente (bijvoorbeeld een stand op de voorjaarsmarkt). Zo leren meer mensen je kennen die actief zouden kunnen worden. Je vist zo buiten de vergrijzende vijver van de eigen kerkgemeenschap.

Twee richtingen: uitdoven of samenwerken

In de ogen van Marike Kuperus hebben de groepen op dit moment twee keuzes: 'Of ze gaan door met het werk op de manier waarop ze al jaren doen en kijken hoelang ze het nog volhouden. Dit betekent dat de groep langzaam kleiner wordt en uiteindelijk ophoudt te bestaan. Er komen altijd op andere plekken andere mensen die op een andere manier het werk weer op hun eigen wijze zullen oppakken.

Of ze kiezen ervoor het roer om te gooien en zelf die nieuwe groep te worden met andere vormen en manieren. Vaak betekent dit niet meer zelf bepalen hoe het moet, maar aansluiting zoeken bij anderen. MOV-groepen moeten daarbij hun blik verruimen en niet alleen meer binnen de parochie kijken, maar ook daarbuiten', vindt Marike. 'Is er een project in Brazilië? Kijk eens of er in het dorp, de stad of regio een Braziliaanse vereniging is, of een Braziliaanse muziekgroep met wie samengewerkt kan worden. Misschien kun je een informatiestandje over jullie project plaatsen tijdens een optreden. Of kunnen zij de muzikale omlijsting verzorgen tijdens een informatieavond van de MOV-groep, of nog meer van dit soort dingen. Bijvoorbeeld een zogenaamde flashmob van Salsadansers organiseren in het winkelcentrum en daarbij een collecte organiseren.

'Het omschakelen naar deze andere vormen, zal niet van de ene op de andere dag lukken', zegt Marike Kuperus. 'Je moet durven afscheid nemen van de oude groep en werkwijze. Daar moet ruimte voor zijn. Dan volgt het zoeken naar nieuwe vormen en nieuwe samenwerkingsverbanden. Dat zal met vallen en opstaan gebeuren. Houdt er rekening mee dat het niet altijd direct een succes wordt. Succes komt tenslotte al eeuwenlang met vallen en opstaan...'

Erica Op 't Hoog

Cirkels van betrokkenheid
Beweging naar binnen....

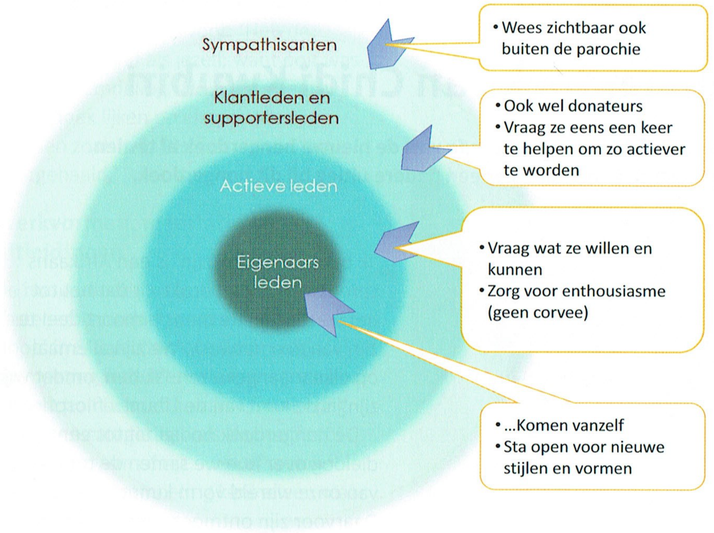

Marike Kuperus ziet verschillende gradaties van samenwerking:

1. Als MOV-groep zoek je (eenmalig) de hulp van een muziekgroep om een viering of bijeenkomst op te luisteren. Dit zal ook medestanders van de muziekgroep aantrekken naar de bijeenkomst.
2. Je kunt gaan samenwerken met een andere groep voor een eenmalige of terugkerende actie rond een bepaald project. Bijvoorbeeld door de kerstactie van een basisschool te koppelen aan een Adventsactieproject.
3. Als MOV-groep bepaal je niet meer zelf alle acties, maar ga je op zoek naar andere groepen die je kunt ondersteunen bij hun projecten en activiteiten, zoals de schrijfgroep van Amnesty International, of de steunstichting van enkele mensen in het dorp voor een scholenproject in India.